

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ex Nouo Testamento Quatuor Eua[n]=||gelia

Erasmus, Desiderius

Erphordie, 1520

VD16 B 4591

Capvt. VI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34488

Moses, in quo vos speratis. Si enim credidissetis Moysi, credidissetis
 etiam mihi, de me enim ille scripsit. Si autem illius scriptis non credi-
 sis, quomodo verbis meis credetis?

¶ CA. VI.

¶ Off hęc abijt Iesus trans mare Galilææ quod est Tibe-
 riadis & sequebat eum turba multa, quia videbant eius sig-
 na, quæ faciebat super his quæ infirmabant. Subijt autem in
 montem Iesus, & ibi sedebat cum discipulis suis. Instabat autem pascha
 dies festus Iudæorum. Cum sustulisset ergo oculos Iesus, & vidisset,
 quod multa turba veniret ad se dicit ad Philippum: Vnde ememus pa-
 nes, ut edant isti? Hoc autem dicebat tentans eum, ipse enim sciebat quid
 esset facturus. Respondit ei Philippus: Ducuntur denariorum panes
 non sufficiunt eis, ut unusquisque pusillum quippiam accipiat. Dicit ei unus
 ex discipulis ipsius. Andreas frater Simonis Petri: Est puer unus
 hic qui habet quicquid panes ordeaceos & duos pisces. sed hæc quod
 sunt inter tam multos? Dixit autem Iesus: Facite ut homines discumbant.
 Erat autem gramen multum in eo loco. Discubuerunt ergo viri numero
 ferme quinquies mille. Accepit autem panes Iesus, cumque gratias egisset,
 distribuit discipulis, discipuli vero discumbentibus. Similiter & ex piscibus
 quantum volebat. Ut autem impleti sunt, dicit discipulis suis: Colligite quæ super
 fuerunt fragmenta ne quod pereat. Collegerunt ergo, & impleuerunt duos
 decem cophinos fragmentorum ex quicquid panibus ordeaceis, quæ super fuerant
 his quæ comederant. Illi ergo homines cum vidissent quod Iesus fecerat signum
 dicebant. Hic est vere propheta ille qui venturus est in mundum. Iesus
 ergo cum cognouisset quod venturi essent, ac rapturi ipsum ut face-
 rent ipsum regem, secessit iterum in montem ipse solus. At ubi iam

SECUNDVM.

vespera esset, descenderūt discipuli eius ad mare, & cōscensa nauī, venerūt traiecto mari ad oppidū Capernaum. Iāq̄ tenebræ erāt, nec venerat ad eos Iesus. mare autē vento magno flente intumescēbat. Cū remigassent ergo ferme stadia viginti quinq̄ aut triginta, vident Iesum ambulantē sup̄ mare, & appropinquantē nauī, ac timuerūt. Ille autē dicit eis: Ego sum, nolite timere. Voluerūt ergo recipere eum in nauim, & illico nauis appulerat terræ ad quā ibant. Postero die turba quæ stabat trans mare, vt vidit, quod nauicula alia nō esset ibi, nisi vna illa in quā ingressi fuerāt discipuli eius, & quod non introisset cū discipulis suis Iesus in nauiculā, sed soli discipuli ei⁹ abissent: Aliæ vero superuenerūt nauiculæ a Tiberiade iuxta locū vbi comederāt panē, posteaq̄ grās egisset dñs: Cū ergo vidisset turba, quod Iesus non esset ibi neq̄ discipuli eius, ascenderunt & ipsi in nauiculas & venerūt Capernaum, querētes Iesum, & cū inuenissent eū trans mare, dixerūt ei: Rabbi, qñ huc venisti? Respondit eis Iesus, & dixit: Amē amen dico vobis, q̄ritis me, nō q̄ vidistis signa, sed q̄ comedistis de panib⁹ & saturati estis. Operemini nō cibū qui perit, sed qui p̄manet in vitā æternā, quē filius hoīs dabit vobis, hunc em̄ pater consignauit deus. Dixerunt ergo ad eū: Quid facim⁹, vt operemur opera dei? Respōdit Iesus, & dixit eis: Hoc est opus dei, vt credatis in eū quē misit ille. Dixerūt ergo ei: qd̄ ergo tu facis signū, vt videam⁹ & credamus tibi? quid operaris? P̄s n̄ri māducauerūt manna in deserto, sicut scriptū est: Panem de cœlo dedit eis ad edendum. Dixit ergo eis Iesus: Amen amen dico vobis, non Moyses dedit

vobis illū panē de cœlo, sed pater meus dat vobis panem de cœlo
 verū. Panis em̄ dei est q̄ de cœlo descēdit, & dat vitā mūdo. Dixe-
 runt ergo ad eū: Dñe, sp̄ da nobis panē istum. Dixit aut̄ eis Iesus:
 Ego sū panis vitæ. Qui venit ad me, nō esuriet: & q̄ credit in me,
 nō sitiet vnquā. Sz dixi vobis, q̄d etiā vidistis me, nec creditis. Oē
 q̄ dat mihi pater, ad me veniet: & eū q̄ venerit ad me, non eñcio
 foras. Quia descendi de cœlo: vt faciā non q̄d ego volo, sed q̄d
 vult is qui misit me. Hæc est aut̄ volūtas eius q̄ misit me patris,
 ne quid perdā ex oib⁹ que dedit mihi, sed resuscitē illa in nouissi-
 mo die. Hæc est aut̄ volūtas eius qui misit me: vt ois qui videt fi-
 liū & credit in eū, habeat vitā æternā: & ego suscitabo eū in nouis-
 simo die. Murmurabāt ergo Iudæi de illo, quod dixisset, ego sum
 panis ille, qui de cœlo descēdi. Et dicebāt: Nōne hic est Iesus fili⁹
 Ioseph. cuius nos nouimus patrem & matrem? Quomodo ergo
 dicit hic, de cœlo descēdi? Respondit ergo Iesus, & dixit eis. Noli-
 te murmurare inter vos. Nemo potest venire ad me, nisi p̄r qui
 misit me, traxerit eū, & ego suscitabo eū in nouissimo die. Est scri-
 ptū in prophetis, & erunt oēs docti a deo. Omnis ergo qui audi-
 uit a patre & didicit, venit ad me, nō quod patrē viderit quisquā,
 nisi is qui est a deo, hic vidit patrē. Amē amē dico vobis, qui cō-
 fidit mihi, habet vitā æternā. Ego sum panis ille vitæ. Patres ves-
 tri comederunt manna in deserto & mortui sunt. Hic est panis
 de cœlo descēdens vt ex ipso edat aliquis, & non moriatur. Ego
 sum panis viuus qui de cœlo descēdi. Si quis ederit ex hoc pane,
 viuet in æternum. Et panis quem ego dabo, caro mea est, quam

ego dabo pro mundi vita. Decertabant ergo Iudæi intet se, dicen-
tes: Quomodo potest hic nobis carnem dare ad edendum? Dixit
ergo eis Iesus: Amen amen dico vobis, nisi ederitis carnem filij
hominis, & biberitis eius sanguinem, non habetis vitā in vobis.
Qui edit meā carnem, & bibit meū sanguinē, habet vitā æternā:
& ego suscitabo eū in nonissimo die. Caro enim mea vere est ci-
bus, & sanguis meus vere est potus. Qui edit meā carnē, & bibit
meū sanguinē, in me manet & ego in illo. Sicut misit me viuens
pater, ita & ego viuo ppter patrē: & qui ederit me, & ipse viuet
ppter me. Hic est panis q̄ de cœlo descēdit: non sicut comederūt
patres vestri manna, & mortui sūt: Qui ederit hūc panē, viuet in
æternū. Hæc dixit in synagoga docens in Capernaū. Multi ergo
his auditis ex discipulis eius dixerūt: Durus est hic sermo, Quis
potest eū audire? Sciens autē Iesus apud semetipsum, quod mur-
murarēt de hoc discipuli ipsius, dixit eis: Hoc vos offendit? Quid
igitur si videritis filium hominis ascendentē eo vbi erat prins? Spi-
ritus est qui viuificat, caro non prodest quicq̄. Verba quæ ego lo-
quor vobis, spiritus & vita sunt. Sed sunt quidā ex vobis qui nō
credunt, Nouerat enim ab initio Iesus, qui essent non credentes,
& quis proditurus esset ipsum. Et dicebat: Propterea dixi vobis,
quod nemo potest venire ad me, nisi fuerit ei datum a patre meo.
Ex eo tpe multi discipulorū eius descīuerunt eo relicto, nec am-
plius cū illo ambulabant. Dixit ergo Iesus ad duodecim: Num
& vos vultis abire? Respondit ergo ei Simō Petrus: Dñe, ad quē
ibimus? verba vitæ æterne habes, & nos credimus & cognouim⁹

mus, quod tu es Christus filius dei viui. Respondit eis Iesus: Nonne ego vos duodecim elegi, & ex vobis vnus diabolus est? Dicebat autem de Iuda Simonis Iscariota. Hic enim erat proditurus eum cum esset vnus ex duodecim.

¶ CA. VII.

Erubatur Iesus post hæc in Galilæa, non enim volebat in Iudæa versari, quia quærebant eum Iudæi interficere. Erat autem in propinquo dies festus Iudæorum scenopegia. Dixerunt igitur ad eum fratres eius: Transi hinc, & vade in Iudæam, ut & discipuli tui videant opera tua que facis. Nemo quippe in occulto facit aliquid, & querit ipse palam esse. Si hæc facis, declara te ipsum mundo. Nam ne fratres quidem eius credebant in eum. Dicit ergo eis Iesus: Tempus meum nondum adest, tunc autem vestrum semper est paratum. Non potest mundus odisse vos, me autem odit: quia ego testimonium fero de illo, quod opera eius mala sunt. Vos ascendite ad diem festum hunc. Ego nondum ascendo ad festum hoc, quia meum tempus nondum impletum est. Hæc autem cum dixisset illis, mansit in Galilæa. Ut autem ascenderunt fratres eius, tunc & ipse ascendit ad festum, non manifeste, sed velut in occulto. Iudæi ergo quærebant eum in festo, & dicebant: Vbi est ille? Et murmur multum erat in turbis de eo. Quidam enim dicebant, bonus est; alij autem dicebant, non, sed seducit turbam. Nemo tamen palam loquebatur de illo propter metum Iudæorum. Cum autem iam dimidium festi peractum esset, ascendit Iesus in templum ac docebat. Et mirabantur Iudæi dicentes: Quomodo hic literas scit, cum non didicerit? Respondit eis Iesus, & dixit: Mea doctrina non est mea, sed eius qui misit me. Si quis voluerit voluntati eius obtemperare, cog-